



แบบเรียน  
สำหรับชั้นประถมศึกษา  
เรื่อง

# ในบ้าน นอกบ้าน

ของ  
กรมศึกษาธิการ





กระทรวงศึกษาธิการ  
แบบเรียนชั้นประถมศึกษา  
(ประถมปีที่ ๑)  
วิชาสังคมศึกษา  
เรื่อง

ไผบ้าน นอกบ้าน  
นางสาวเพ็ญพุ่ม เครือตราชู  
เรียบเรียง

พิมพ์ครั้งที่ ๕,๐๐๐ เล่ม

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๓.๒๐ บาท  
(ห้ามขายเกินราคาที่กำหนดไว้)

พ.ศ. ๒๕๐๓

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์คุรุสภา

ปากคลองบางลำพวน พระนคร  
มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ



# ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำแบบเรียนเพื่อใช้เป็นหนังสืออ่าน วิชา  
สังคมศึกษา สำหรับชั้นประถมศึกษา เรื่อง “ในบ้าน นอกบ้าน”  
ชั้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ใน  
โรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๐๑

(ลงชื่อ) พล.ต. อ. ลิขิต

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ดงนามแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ



## คำนำ

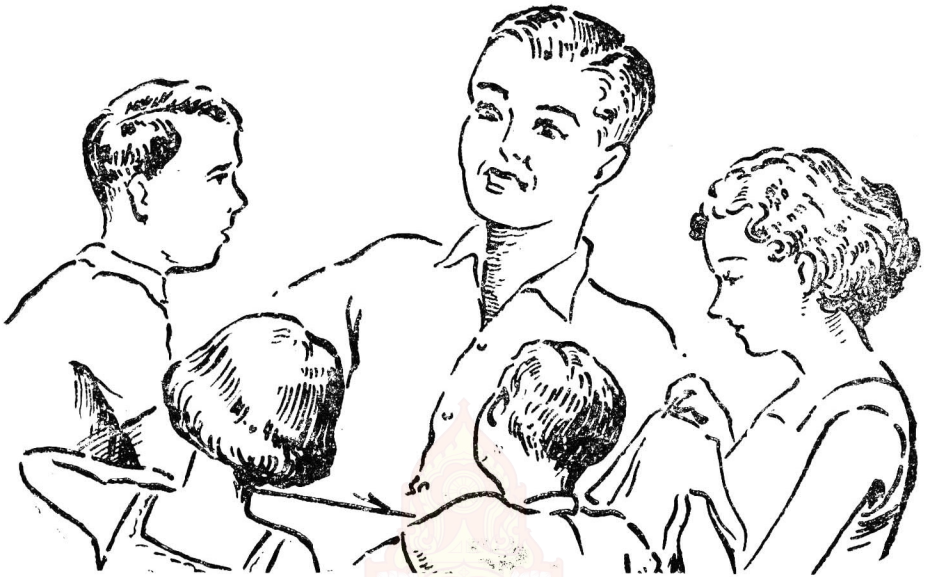
หนังสืออ่าน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง “ในบ้าน นอกบ้าน” นี้ กรมวิชาการได้มอบหมายให้นางสาวเพ็ญพูน เครือตราฐ เรียบเรียงขึ้น ตามแนวการประถมศึกษาแผนปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงขึ้นเพื่อ ใช้เป็นหนังสือแบบสอนอ่านของเด็กในทางสังคมศึกษา สำหรับ ชั้นประถมปีที่ ๑

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ









## พ่อ แม่ และ ตัวฉัน

ฉัน ชื่อ ชิม อายุ เจ็ด ขวบ

พ่อ ชื่อ ปาน แม่ ชื่อ คำ

ฉัน มี พี่ชาย คน หนึ่ง

ฉัน มี น้องชาย คน หนึ่ง ด้วย

เรา อยู่ ใน บ้าน เดียว กัน

บ้าน อยู่ ใน สวน ธนบุรี

ใน ส่วน มี ต้นไม้ หลาย อย่าง  
มี มะม่วง ส้ม และ มะพร้าว  
ฝรั่ง ก็ มี หลาย ต้น  
พี่ชอบ และ ฉัน ชอบ กิน ฝรั่ง มาก  
พี่ชอบ แก่ กว่า ฉัน สาม ขวบ  
พี่ชอบ และ ฉัน ไป โรงเรียน เดียว กัน  
พี่ชอบ เรียน ชั้น ประถม สาม  
ฉัน เรียน ชั้น ประถม หนึ่ง  
พี่ชอบ เก่ง มาก



พี่ชอบ เขียน หนังสือ ได้

พี่ชอบ ช่วย แม่ นັบ มะม่วง ก็ ได้

พี่ชอบ ยัง ช่วย สอน ให้ ฉัน อ่าน หนังสือ ด้วย

พี่ชอบ อ่าน หนังสือ ออก หหมด ทุก เล่ม

น้องซุบ อายุ ลี ขวบ อ่อน กว่า ฉัน สอง ขวบ

น้องซุบ ยัง ไม่ ได้ เข้า โรงเรียน

แก ชอบ ดู รูป ภาพ ใน หนังสือ

เวลา ฉัน อ่าน หนังสือ น้องซุบ ชอบ ขอ ดู

รูป ภาพ

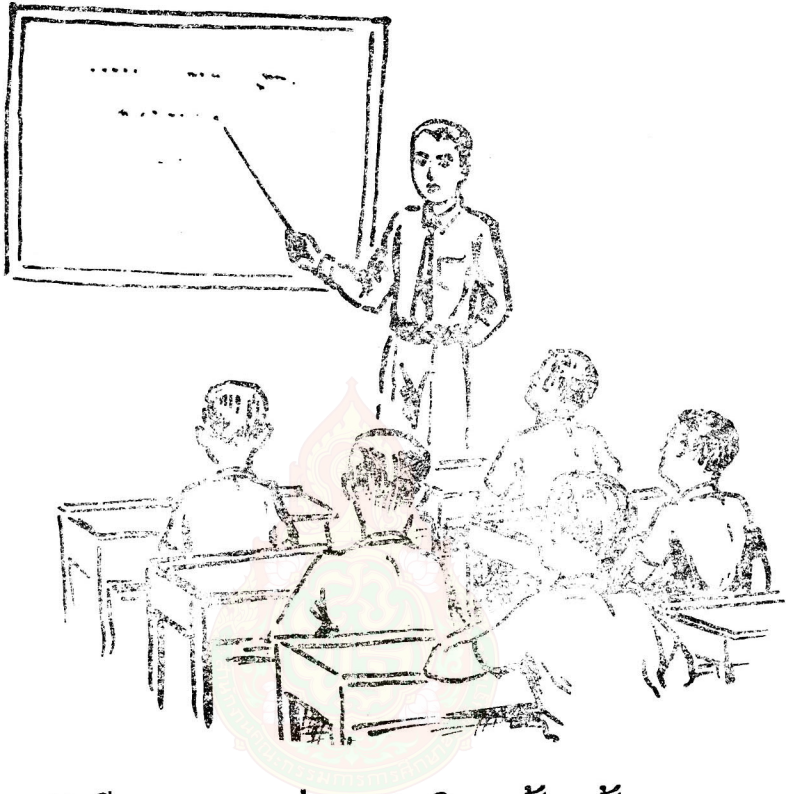
บาง วัน เวลา ฉับ และ พี่ชอบ ไป โรงเรียน  
น้องชูป ร้องไห้ จะ ไป โรงเรียน ด้วย  
พ่อ บอก ว่า น้อง ชูป ยัง เล็ก อยู่  
จะ ไป กวน ครู ที่ โรงเรียน





พ่อ ไป ทำ งาน แม่ อยู่ บ้าน

พ่อ สอน หนังสือ ที่ โรงเรียน วัด กำแพง  
 โรงเรียน ของ พ่อ ไม่ มี นักเรียน หญิง  
 มี นักเรียน ชาย ทั้ง นั้น  
 พ่อ สอน ชั้น มัธยม หก



นักเรียน ของ พ่อ ตั้ว โต ทั้ง นั้น  
 โต กว่า พี่ชอบ มาก  
 นักเรียน ของ พ่อ เรียน อะไร อะไร แปลก  
 แปลก หลาย อย่าง  
 ฉันทเคย เปิด สมุดพก ของ พ่อ ดู

ฉัน เห็น รูป ต่าง ต่าง ใน สมุดปก ของ พ่อ  
 รูป วงกลม ก็ มี รูป สี่เหลี่ยม ก็ มี  
 หน้า หนึ่ง มี ตัว หนังสือ ฝรั่ง เต็ม หน้า  
 อีก หน้า หนึ่ง พ่อ เขียน ตัว เลข ไว้ เต็ม หน้า  
 นักเรียน ของ พ่อ คง เก่ง เท่า เท่า พี่ชอบ

โรงเรียน ของ ฉัน และ พี่ชอบ อยู่ ใกล้ ใกล้  
 โรงเรียน ของ พ่อ

พี่ชอบ และ ฉัน เดิน ไป โรงเรียน กับ พ่อ  
 ทุก เช้า

เวลา โรงเรียน เลิก แล้ว ถ้า พ่อ ไม่ ต้อง  
 ตรวจ สมุด นักเรียน เรา พ่อลูก ก็ เดิน กลับ บ้าน  
 ด้วยกัน

แม่ บอก ว่า “ซิม แม่ ปอก มะ ม่วง ไว้ ใน ตู”  
 เมื่อ กลับ มา ถึง บ้าน แม่ มี ผลไม้ ให้  
 เรา กิน ทุก วัน

เวลา กลางวัน แม่ อยู่ บ้าน กับ น้อง ชุบ

แม่ ทำ งาน ทุก วัน ไม่ มี ว่าง

งาน ของ แม่ มี มาก มาก หลาย อย่าง

แม่ กวาด บ้าน เช็ด บ้าน ซัก เสื้อ ผ้า

และ ไป ตลาด ซื่อ กับข้าว

แม่ ต้อง รด น้ำ ต้นไม้ ใน สวน แล้ว เก็บ

ผลไม้ ไป ขาย ให้ แม่ค้า ที่ตลาด ด้วย







## น้อง ของ ฉัน

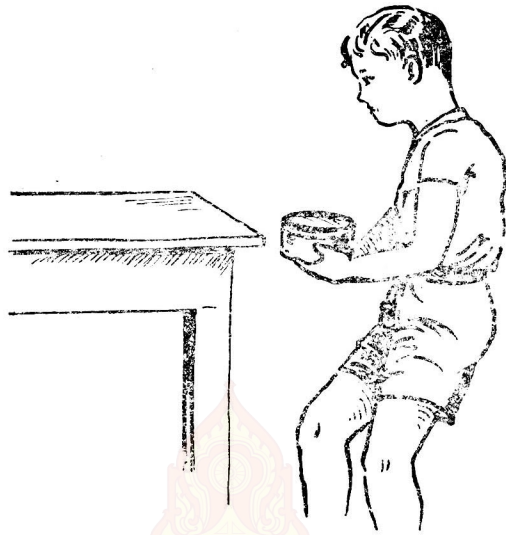
บาง วัน น้องชบ <sup>๕</sup> ดอ มาก

ถ้า แก ต้องการ อะไร แก จะ ร้อง จน

ฉัน ต้อง หยิบ ให้ แก

บาง คราว ฉัน อยาก จะ ปล่อย ให้ แก ร้อง

บาง คราว ฉัน ก็ อด สงสาร แก ไม่ ได้



น้องชุป ทำ อะไร อะไร ได้ เอง หลาย อย่าง  
แก ไล่ เลื้อย ตัด กระจุดม เลื้อย และ หวี

ผม เอง

แก ไล่ รองเท้า เอง ก็ ได้

แต่ น้องชุป ก็ ยัง ทำ อะไร อะไร เอง

ไม่ ได้ อีก หลาย อย่าง

ทุก คน จึง ทั้ง รัก และ เ็นดู น้องชุป มาก  
พี่ชอบ และ ฉัน ช่วย อาบน้ำ ให้ แก บ่อย

บางครั้ง เวลา แก กวน แม่ ฉัน ก็ ขวน  
ให้ แก ดู รูป ภาพ ใน หนังสือ  
อะไร ที่ ทำ ได้ เอง น้องชุป จะ ไม่ ยอม ให้  
ใคร ทำ ให้  
พ่อ มัก จะ ยิ้ม และ ชม ว่า “ลูกชุป เก่ง”





## บ้าน ที่ เรา อยู่

บ้าน ของ เรา สะอาด

ไม่ มี น้ำ ชัง เฉอะแฉะ

แม่ ปลูก กะระเวก ไว้ หน้า บ้าน

เวลา ค่ำ ค่ำ ดอก กะระเวก หอม เย็น ชื่นใจ



บ้าน ของ เรา มี หน้าต่าง ประตู หลาย บาน  
บ้าน ของ เรา ไม่ อุดอู้

แม่ จัด บ้าน เก่ง มาก

ของ ต่าง ต่าง อยู่ ถูก ที่ ไม่ รก รุงรัง

เรา ไม่ ค่อย สะดุด อะไร หก ล้ม

นอก จาก คราว หนึ่ง น้องชุป วาง ของ เล่น

ไว้ เกะกะ

พี่ชอบ รีบ เดิน เลย สะดุด หก ล้ม

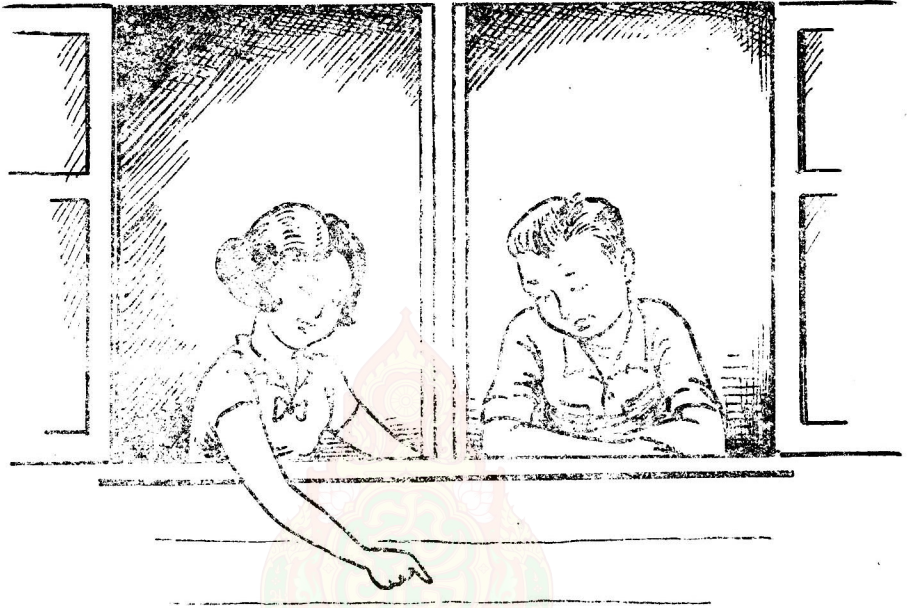
แม่ ไม่ ต้ง ไล่ และ เก้าอี้ ไว้ ใกล้เคียง

หน้าต่าง

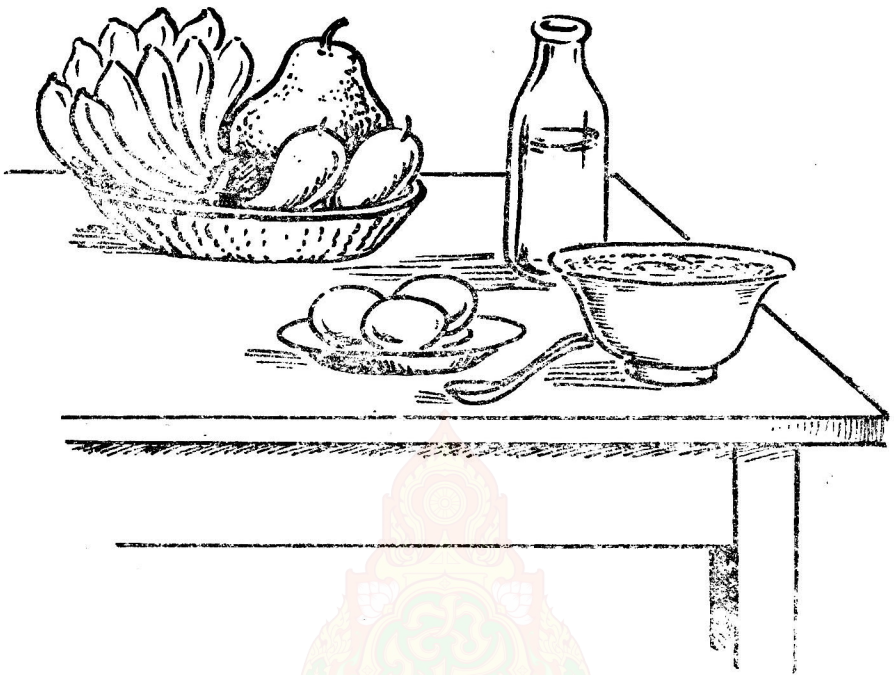
น้องชุป ชอบ ปีนป่าย

เรา ทุก คน รู้ ลึก ว่า ปลอดภัย เมื่อ เรา

อยู่ ใน บ้าน



เรา จะ นั่ง หรือ นอน เล่น ที่ไหน ก็ ได้  
 เวลา แดด ร้อน ก็ เข็น สบาย  
 เวลา ฝน ตก ก็ ไม่ เปียก



## อาหาร ของเรา

เรา กิน อาหาร วัน ละ สาม มื้อ

เรา กิน ข้าว เนื้อ ไข่ ผัก และ ผลไม้ ทุก วัน  
 พืชชอบ และ ฉันทัน กิน อาหาร เข้า ก่อน ไป

โรงเรียน

เรา กิน ข้าว กับ ไข่ หรือ ไข่ กับ เนื้อ  
 หรือ ปลา แล้ว กิน ผล ไม้



เวลา กลางวัน เรา กิน อาหาร ที่ โรงเรียน  
 เรา กิน ข้าว กับ แกง หรือ ผัด แล้ว กิน ผลไม้  
 บางที เรา ก็ กิน ขนม ด้วย  
 เรา ล้าง มือ ก่อน กิน อาหาร  
 เรา ไม่ กิน อาหาร ที่ แมลงวัน ตอม  
 เรา ไม่ กิน อาหาร ที่ ไล่ ซาม ไม่ สะอาด  
 เรา กิน อาหาร เย็น ที่ บ้าน พร้อม กับ พ่อ และ



เรา กิน ผัก เนื้อ ไข่ และ ผลไม้

เรา ดื่มน้ำ วัน ละ มาก มาก

เรา จึง เติบโต และ แข็งแรง

แม่ ซื้อ ปลา หมู และ เนื้อ มา จาก ตลาด

ส่วน ผัก และ ผลไม้ บาง อย่าง มี อยู่ใน สวน

บาง อย่าง แม่ ก็ ซื้อ มา จาก ตลาด



## ตอน เย็น ที่ บ้าน

ตอน เย็น เมื่อ กิน อาหาร แล้ว พ่อ แม่ พี่ชอบ  
และ ฉัน มัก นั่ง คุย กัน เล่น

พ่อ มัก เล่า เรื่อง นักเรียน ของ พ่อ ให้ เรา ฟัง  
เย็น วันนี้ พ่อ เล่า ว่า นักเรียน ของ พ่อ คน  
หนึ่ง นั่ง หลับ เมื่อ พ่อ กำลัง เล่า เรื่อง ทูต  
ของ สมเด็จพระนารายณ์ ที่ ไป ฝรั่งเศส

พ่อ บอก ว่า พ่อ ไม่ เข้าใจ ว่า ทำไม  
นักเรียน ของ พ่อ จึง หลับ ได้

พ่อ บอก ว่า พ่อ พุด มี ตลก ขบขัน  
แต่ ฉัน คิด ว่า แม่ ต่างหาก ที่ พุด ตลก เก่ง  
เวลา แม่ จะ ว่า ใคร ใคร แม่ ก็ พุด  
ให้ เขา หัวเราะ ได้

แม่ เล่า นิทาน ให้ เรา ฟัง แทบ ทุก คืน  
คืน นี้ แม่ เล่า เรื่อง ลังข่ทอง ให้ เรา ฟัง

แม่ เล่า ว่า มี เด็ก เล็ก เล็ก คน หนึ่ง ชื่อน  
 อยู่ ใน หอย สังกั ตัง แต่ เกิด เรียก กัน  
 ว่า สังกัทอง

สังกะทอง เป็น ลูก ของ พระเจ้า แผ่นดิน  
 แม่เลี้ยง อยาก ให้ ตาย เสีย

แม่เลี้ยง จึง ให้ พ่อ ไล่ สังกัทอง และ แม่  
 ของ สังกัทอง ไป เสีย จาก วัง

แม่ และ สังกัทอง มา อยู่ กับ ตา ยาย กลาง ป่า  
 ตื่น เช้า แม่ ก็ เช้า ป่า แม่ เก็บ ผัก เก็บ  
 ฟืน มา ขาย

กลับ มา จาก ป่า ตอน เย็น แม่ ก็ ต้อง  
 ตัก น้ำ ต้ม ข้าว และ หุง ข้าว

วัน หนึ่ง แม่ ตาก ข้าว ไร่ แล้ว เช้า ป่า อย่าง  
 ทุก วัน



ใ้ ภา กั น มา กั น ข้าว ที แม่ ดาก ไร่  
 ลั งข์ของ ลังสาร แม่ และ เมื่ อกั ัน เห็น ว่า ไม่  
 มี ไคร อกั ัน ก็ อกั ัน มา จาก หอย ลั งข์  
 ช่ว ย ไร่ ใ้ ใ้ แม่ และ อกั ัน ข้าว ที ตก  
 อกั ัน ตาม ดิน  
 แล้ ว หุง ข้าว และ ย่าง ปลา ไร่ ใ้  
 แล้ ว นั ง เล่ น และ คอย ไร่ ใ้ ใ้ ต่ อกั ัน

แม่ กลับ มา เห็น เด็ก เล็ก น่ารัก นั่ง เล่น  
 อยู่ ที่ หน้า ประตู เรือน ก็ สงสัย ว่า จะ เป็น  
 ลูก ของ ตน



สังข์ทอง เห็น แม่ มา ก็ วิ่ง เข้า หอยสังข์ ไป  
 แม่ หา ก็ ไม่ พบ

รุ่ง ชัน เข้า แม่ เอา หาบ ชัน บ่า ทำ เป็น จะ  
 เข้า บ่า เก็บ ผัก เก็บ ฟัน อย่าง ทุก ทุกวัน

แต่ แม่ ไม่ ไป กลับ แอบ ต้น ไม้ คอย ดู  
ลูก อยู่

ส่วน ลังข์ทอง ไม่ รู้ ว่า แม่ แอบ ต้นไม้ อยู่  
เมื่อ เห็น ไม่ มี ใคร ก็ ออก มา จาก หอยลังข์  
เก็บ กรวด เก็บ ทราย มา เล่น ที่ หน้า บ้าน

แม่ รู้ ว่า ลูก รัก ช่อน อยู่ ใน หอยลังข์  
ก็ รีบ เข้า ไป ใน บ้าน และ ทูบ หอยลังข์ แดก

ลังข์ทอง ตกใจ มาก และ เสียใจ ที่ แม่

ทุบ หอย เสีย

ลังข์ทอง กอด เท้า แม่ แล้ว ร้องไห้

## วัน อาทิตย์

วัน อาทิตย์ โรงเรียน พี่ชอบ และ ฉัน หยุด

โรงเรียน พ่อ ก็ หยุด เหมือน กัน

พ่อ พี่ชอบ และ ฉัน จึง ช่วย แม่ ทำ งาน บ้าน

ได้ มาก กว่า วัน อื่น อื่น

พ่อ พี่ชอบ และ ฉัน ตื่น เข้า เหมือน กับ วัน

อื่น อื่น

แม่ ก็ ตื่น แต่ เข้า อย่าง เคย

แม่ บอก ว่า แม่ ตื่น ลาย ไม่ เป็น

และ ไม่ เบื่อ ที่ จะ ปรุง อาหาร คน เดียว

เรา ได้ ช่วย แม่ ทำ งาน ก็ ต่อ เมื่อ กิน

อาหาร เข้า แล้ว

วัน นี้ แม่ ชัก ผ้า มาก กว่า วัน อื่น อื่น

แม่ ชัก มุ้ง ให้ ฉัน และ พี่ชอบ ด้วย

พ่อ จึง ช่วย แม่ ชัก ผ้า



ส่วน พี่ชอบ และ ฉัน แม่ ว่า บิด ผ่า ไม้ แห้ง  
ให้ ช่วย กัน เช็ด ละออง ตาม ตู๋ โต๊ะ และ  
เก้าอี้ และ กวาด เช็ด เรือน ด้วย

พี่ชอบ ว่า ฉัน กวาด เรือน ไม้ หหมด พี่ชอบ  
บอก ให้ ฉัน เช็ด ละออง ให้ หหมด จริง จริง  
ฉัน ไม่ เข้า ใจ ว่า ทำไม ใคร ใคร จึง ว่า



ฉัน ยัง เล็ก นัก และ ยัง ทำ อะไร อะไร  
ไม่ได้ มาก

วันนี้ ฉัน เช็ด ละออง ตาม ตู้อีโต้ และ เก้าอี้  
เช็ด แล้ว เช็ด เล้า จน แม่ บอก ว่า “สะอาด  
แล้ว ลูก”

พอ ถึง เวลา อาหาร กลางวัน พ่อ พี่ชอบ  
และ ฉัน ทั้ง สาม คน ช่วย แม่ ปรุง อาหาร  
กลางวัน

งาน ที่ ฉัน ช่วย แม่ ทำ ง่าย มาก  
ฉัน ล้าง แมงลัก และ ถังออก ที่ จะ กิน  
กับ ขนมจีน น้ำยา และ ช่วย จัด งาน และ ซ้อน  
บน โต๊ะ

ตอน บ่าย พ่อ แดด อ่อน พ่อ พี่ชอบ และ  
ฉัน ก็ ลง ส่วน



เรา ช่วย พ่อ กวาด ใบไม้ และ รด น้ำ ผัก  
และ ตัดไม้

ส่วน แม่ หา อาหาร เย็น อยู่ใน ครัว  
คนเดียว

งาน ที่ พี่ชอบ และ ฉัน พ่อ จะ ช่วย แม่ และ  
พ่อ ทำ ได้ ก็ มี อยู่ เท่า นี้

บาง วัน ถ้า แม่ ลืม ซ้อ หอม หรือ กระเทียม  
 ฉั น ก็ วิ่ง ไป ที่ ร้าน ซ่าง ซ่าง บ้าน ช่วย  
 ซ้อ มา ให้

แม่ บอก ฉั น บ่อย บ่อย ว่า “ให้ ลูก โต  
 อี ก หน้ อ ย แม่ จะ ให้ หุง ข้าว ให้ พ่อ และ  
 แม่ กิน”





## เสื้อ ผ้า ของ เรา

แม่ บอก ว่า ถ้า ไม่ ปล่อย ให้ เสื้อ ผ้า  
 สกปรก เสื้อ ตัว หนึ่ง ตัว หนึ่ง ก็ จะ ใช้ ได้ นาน  
 จริง ที เดียว เสื้อ ของ ฉัน สอง ตัว แม่  
 เย็บ ให้ ตั้ง แต่ ปี ภาย

ฉัน ไล่ อาทิตย์ ละ ตั้ง สอง ครั้ง ก็ ยัง  
ไม่ ขาด

แม่ บอก ว่า ผ้า ที่ แม่ ตัด เสื้อ ให้ ฉัน  
ทำ จาก นอก

ล้วน ผ้า ที่ แม่ เย็บ กระโปรง ให้ นั้น ทอ  
ใน เมืองไทย

ผ้า ชิน ไหม ของ แม่ ก็ ทอ ที่ โคราซ  
ที่ โคราซ อุบล และ เชียงใหม่ เขา ทอ ผ้า  
ไหม กัน มาก

เขา ทอ ทั้ง ผ้า ด้าย และ ผ้า ไหม  
ทุก วัน นี้ ทั้ง ผ้าย้าย และ ผ้าไหม ที่ ทอ  
ใน เมือง ไทย เนื้อ ดี ชิน มาก



ผ้าไหม ที่ ทอ ด้วย ไหม ที่ เลี้ยง ใน เมืองไทย  
 เนื้อ หนา นำ ใช้ มาก ทั้ง สบาย และ ทน

## ชั้น ประถม หนึ่ง

โรงเรียน ที่ ฉัน และ พี่ชอบ ไป เรียน ชื่อ  
โรงเรียน วัดบัวหลวง

มี ตั้ง แต่ ชั้น ประถม หนึ่ง ถึง ชั้น ประถม สี่

ใน โรงเรียน มี ทั้ง เด็กหญิง และ เด็กชาย

ชั้น ประถม หนึ่ง มี นักเรียน อยู่ สาม สิบ สี่

คน ด้วย กัน

มี เด็กชาย สิบ ห้า คน เด็กหญิง สิบ เก้า คน

เด็ก ผู้ชาย ชน มาก

ฉัน ไม่ ชอบ เลย

อุทิศ ชน มาก ทวี ชน เป็น ที่ หนึ่ง นุชา

ก็ ชน มาก เหมือน กัน

เขา ชอบ ปล้ำ กัน และ บาง ที่ ก็ ไล่ เตะ

กัน ด้วย



พูด ก็ เลี้ยง ดั่ง และ ชอบ แย่ง กัน พูด

เสมอ

เวลา ครู พูด อยู่ ก็ เล่น กัน ไม่ หยุด  
ไม่ ไร้ แต่ จัน คน เดียว ที ไม่ ชอบ เด็ก

ผู้ชาย ใน ชั้น

ต้อย ทองดี อ้อย และ เพื่อน เพื่อน อีก หลาย  
คน ก็ ไม่ ชอบ





## คุณ ครู วาณี

ครู ของ เรา ชื่อ คุณ ครู วาณี

ครู วาณี ใจ ดี มาก

เวลา ฉัน ทำ เลข ไม่ ได้ คุณ ครู ก็ บอก  
ให้ ฉัน เข้า ใจ

เวลา ฉัน อ่าน หนังสือ คำ ไหน ไม่ ออก  
คุณ ครู ก็ บอก ให้

เวลา ฉัน หก ล้ม เข้า ถลอก      คุณ ครู ก็  
ใส่ ยา ให้

คุณ ครู วาณี แต่งตัว สวย

พูด ก็ เพราะ และ ไม่ ดุ

มี อยู่ บาง คราว ที่ คุณ ครู วาณี ดุ และ  
หน้า บัง

เวลา เรา ส่ง เสียง ดัง และ แย่ง กัน ตอบ  
หรือ ตอบ พร้อม พร้อม กัน      คุณ ครู ไม่ ชอบ

เวลา นักเรียน ชาย เล่น กัน ใน เวลา เรียน  
คุณ ครู ก็ โกรธ

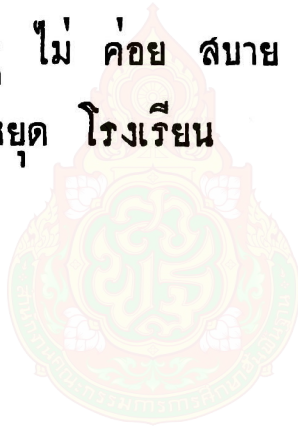
บางที คุณ ครู ทำ โทษ ให้ เด็ก ที่ เล่น กัน  
นั้น ยิน

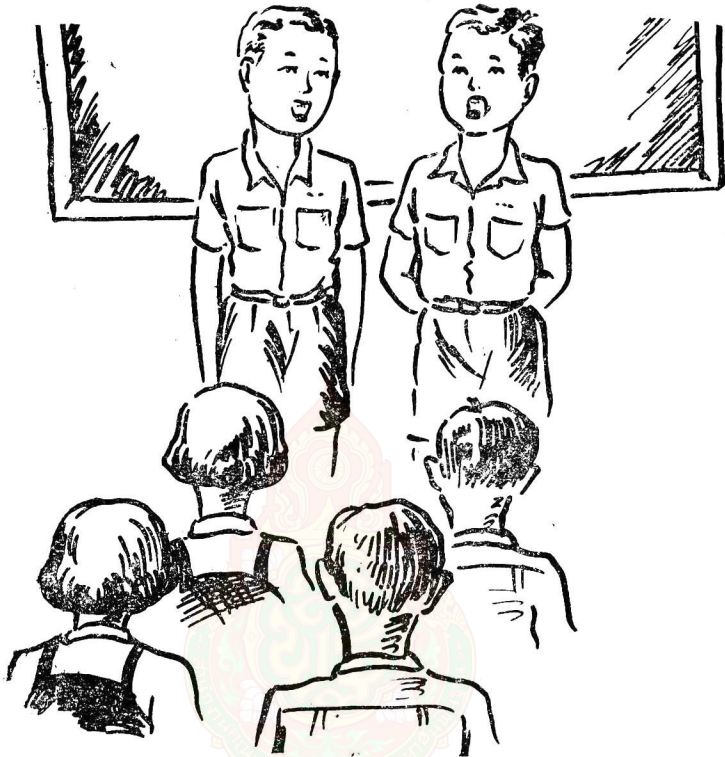
บางที คุณครู ก็ แยก ให้ นั่ง ห่าง ห่าง  
กัน เสีย

เรา ทุกคน รัก คุณครู วาณี มาก

คุณครู วาณี ก็ คง รัก พวกเรา ทุกคน  
เหมือน กัน

เวลา คุณครู ไม่ ค่อย สบาย คุณครู บอก ว่า  
ไม่ อยาก ต้อง หยุด โรงเรียน





เรา หัด ร้อง เพลง

บ่าย วัน นี้ คุณครู วาณี ให้ พวก เรา  
หัด ร้อง เพลง

ที่แรก คุณครู ให้ ร้อง เพลง 'ฉัน มี มือ  
สอง มือ'

เพลง นี้ เรา ร้อง มา แต่ ครั้ง อยู่

โรงเรียน อนุบาล

เด็ก เด็ก หลาย คน ไม่ อยาก ร้อง รวม ทั้ง  
ฉัน ด้วย

มี แต่ เด็ก เล็ก เล็ก ที่ ชอบ ร้อง เพราะ  
เขา จะ ได้ อวด ใคร ใคร ว่า เขา รู้ แล้ว ว่า  
มือ อยู่ ที่ ไหน ลูกตา อยู่ ตรง ไหน

อุทิศ ชน แต่ ร้อง เพลง เก่ง

อุทิศ ก็ ไม่ ชอบ ร้อง เพลง ‘ฉัน มี มือ

สอง มือ’ เหมือน กัน

คุณครู วาณี มัก ถาม อุทิศ ว่า ทำไม ไม่  
ร้อง เพลง นั้น

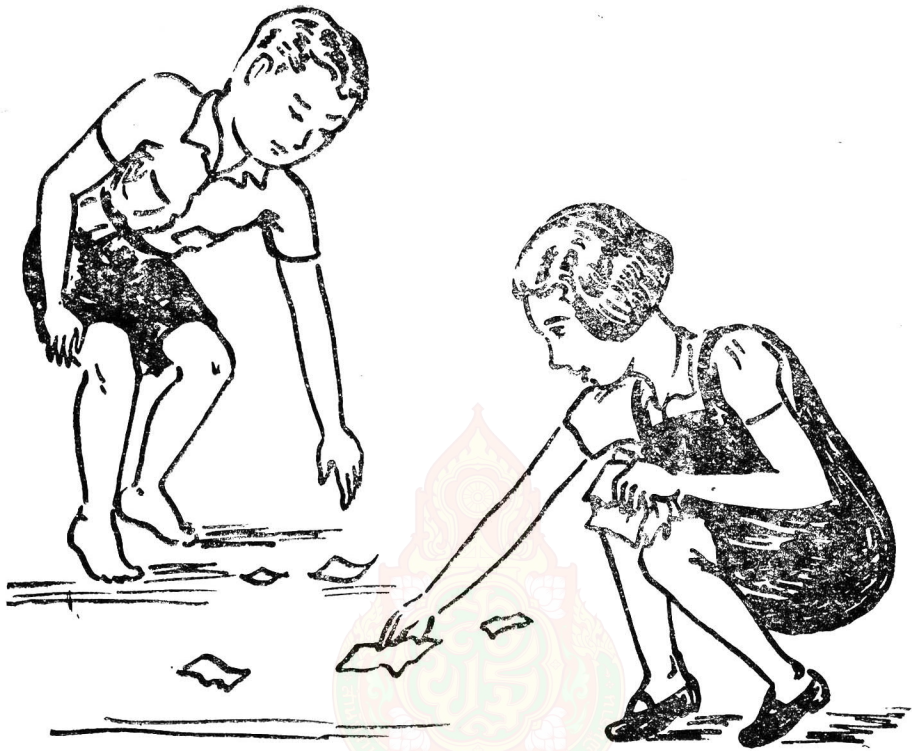
อุทิศ ตอบ ว่า “ผม ร้อง ไม่ เป็น ครับ”

คุณครู วาณี บอก ให้ อุทิศ ร้อง เพลง อะไร  
อะไร ก็ได้ ที่ เขา ชอบ ให้ เพื่อน เพื่อน ฟัง

๓๘

อุทิศ ชวน กำจร ออก ไป ขึ้น หน้า ชั้น ด้วย  
แล้ว ร้อง เพลง ที่ เขา จำ จาก วิทยุ  
เขา ร้อง เพราะ มาก  
พวก เรา ทุก คน ชอบ มาก





เรา รักษา ความ สะอาด และ กิริยา ดี

คุณครู วาณี ให้ เรา ช่วย กัน รักษา ห้อง เรียน  
ให้ สะอาด

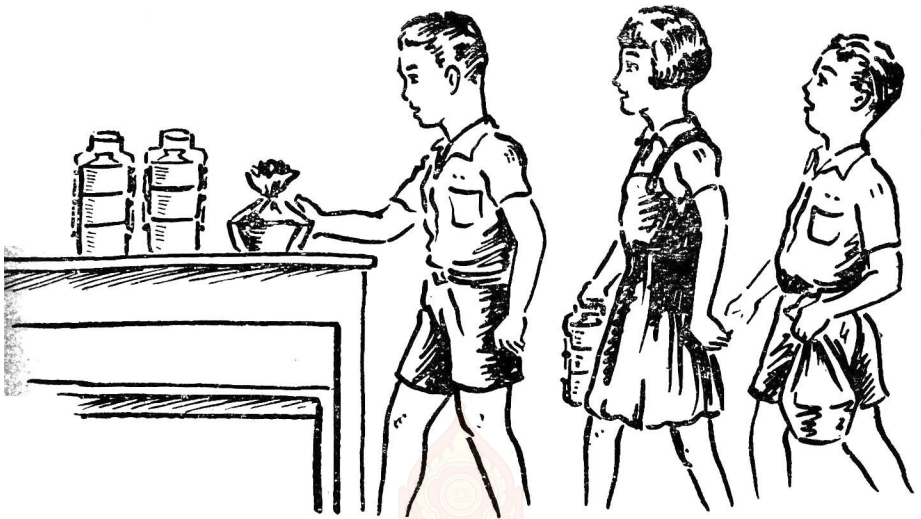
เวลา หัด ตัด กระดาษ ใคร ทำ เศษ กระดาษ  
เกลื่อน ก็ ต้อง เก็บ ใส่ ตะกร้า ผง

เวลา เหลลา ดินสอ เรา ก็ เหลลา ไล่ ตะกร้า ผง  
 เวลา เย็น เย็น ภารโรง ช่วย กวาด ห้องเรียน  
 ให้ เรา

คุณครู วาณี ไม่ ให้ เรา ทิ้ง เปลือก ล้ม  
 และ เปลือก ผลไม้ อื่น อื่น ใน สนาม และ บน ทาง  
 เดิน เพราะ นอก จาก จะ สกปรก ยัง อาจ  
 ทำให้ ลื่น หก ล้ม ด้วย

เวลา เดิน ลง บันได คุณครู วาณี ก็ ไม่ ให้  
 แย่ง กัน ลง จะ หก ล้ม  
 เวลา ชั้น อื่น อื่น กำลัง เรียน อยู่ คุณครู  
 ให้ เรา เดิน เมา เมา





เวลา คุณครู ไม่อยู่ คุณครู ก็ บอก ให้ ทำ  
งาน เจียบ เจียบ ไม่ ลัง เลียง ดัง

เวลา คุณ ครู พุด อยู่ เรา ไม่ ซิง พุด

## เรา เล่น ด้วย กัน

เวลา เรา ลง ไป วึ่ง เล่น ใน สนาม คุณครู  
ก็ ลง ไป ด้วย คอย ดู ไม่ ให้ เรา วึ่ง ชน กัน

วัน นี้ คุณครู วาณี สอน ให้ เรา เล่น มอญ  
ซ่อน ผ้า

เด็ก ผู้ชาย ไม่ ชอบ เล่น มอญ ซ่อน ผ้า

เขา เล่น ตี จับ

ฉัน เล่น เป็น มอญ คนแรก และ จะ ต้อง

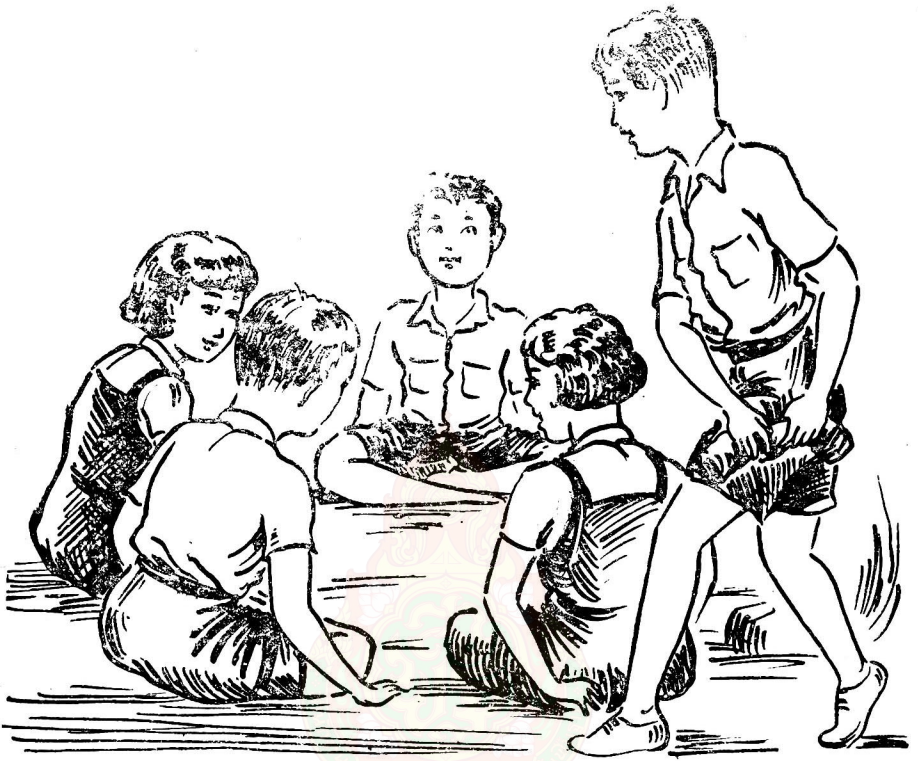
ซ่อน ผ้า ซ้ำ หลัง ใคร คน หนึ่ง

ฉัน เดิน วน ซ้ำ หลัง เพื่อน หลาย รอบ

และ ร้อง ว่า “มอญ ซ่อน ผ้า ตุกตา อยู่

ซ้ำ หลัง”

แต่ ก็ ยัง วาง ผ้า ลง ซ้ำ หลัง ใคร ไม่ ได้



พอ รอบ ที่ ลี ฉัน แอบ วาง ผ้า ลง ข้าง  
หลัง อ้อย ได้

ฉัน เดิน วน มา รอบ หนึ่ง อ้อย ก็ ยัง  
ไม่ รู้

ฉัน เดิน วน มา อีก รอบ หนึ่ง อ้อย ก็ ยัง  
ไม่ รู้

ฉัน จึง จับ ผ้า ขึ้น ตี อ้อย ได้  
 อ้อย ต้อง เป็น มอญ และ จะ ต้อง เอา ผ้า  
 ซ่อน ซ้ำง หลัง คน อื่น ต่อ ไป  
 ฉัน ได้ นั่ง ใน วง แทน อ้อย  
 เรา เล่น อยู่ จน โรงเรียน เลิก  
 บาง คน ต้อง เป็น มอญ หลาย คน  
 ต้อย เก่ง มาก ไม่ ต้อง เป็น มอญ เลย  
 วัน นี้ พ่อ อยู่ เหว ที่ โรงเรียน  
 พี่ชอบ และ ฉัน เดิน กลับ บ้าน กับ เพื่อน เพื่อน  
 เรา เดิน พลาญ คุย กัน พลาญ  
 เรา เดิน มา ตาม ทาง ร่ม ร่ม ใน สวน  
 เรา ไม่ เดิน เข้า ไป ใกล้ หมา และ ไม่ แวะ  
 เล่น ที่ ไหน  
 ทุก คน รีบ กลับ บ้าน



## เที่ยว ใน เมือง

ฉัน บอก พี่ชอบ ว่า “ดู เรือ โน่น ชี พี่ชอบ”

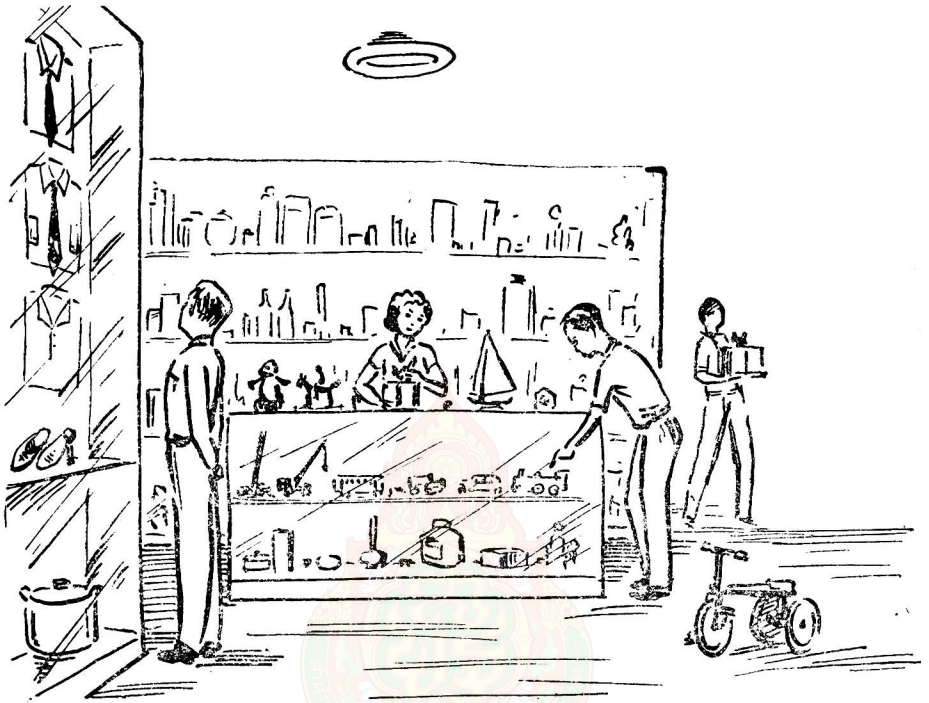
“หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก เจ็ด ลำ”

แม่ ยิ้ม เมื่อ เห็น ฉัน นับ ถูก

นาน นาน แม่ จึง ขำ มา ฝั่ง พระนคร ลัก

ครึ่ง หนึ่ง

เมื่อ ขึ้น จาก เรือ แล้ว เรา เดิน ประเดี๋ยว  
 เดี่ยว ก็ ถึง ร้าน ชาย ของ  
 ร้าน ชาย ของ มี มาก จน จน นับ ไม่ ถ้วน  
 นี้ ร้าน บะหมี่ ร้าน กาแฟ  
 นั้น ร้าน เครื่องเรือน ร้าน ชักวีด  
 นั้น ร้าน ตัดผม ร้าน หมอ ฟัน  
 ถัด ไป ร้าน ชาย ดอกไม้ มี ดอก กุหลาบ ดอก  
 กัล้วยไม้ และ ดอก มะลิ ทั้ง สาม อย่าง  
 ดอก กุหลาบ มี ทั้ง สี ชมพู และ สี แดง  
 สี เหลือง สี ส้ม ก็ มี สวย มาก  
 เลี้ยว มา ทาง ถนน อีก สาย หนึ่ง  
 จน เห็น ร้าน ใหญ่ ใหญ่ หลาย ร้าน  
 พี่ชอบ และ จน ดีใจ มาก เมื่อ แม่ ชวน เข้า  
 ไป ดู ของ  
 พอ ก้าว เข้า ไป ใน ร้าน จน ก็ มอง เห็น



ตุ้ใหญ่ มี ของ เล่น อยู่ เต็ม

มี ตุ้กตา ทั้ง เล็ก และ ใหญ่ อยู่ หลาย ตัว

ตุ้กตา ตัว หนึ่ง แก้ม สี ชมพู น่า รัก มาก

รถไฟ เล็ก ก็ มี รถยนต์ เล็ก ก็ มี และ

เรือไฟ เล็ก เล็ก ก็ มี อยู่ มาก

พี่ชอบ จ้อง มอง ดู รถไฟ

ฉัน เอง ก็ อยาก ได้ ตู๊กตา สวย ตัว นี้ เลีย

จริง จริง

แต่ แม่ บอก ว่า จะ ซื้อ รถไฟ ให้ พี่ชอบ

และ ซื้อ ตู๊กตา ให้ ฉัน วัน หลัง

วัน นี้ แม่ จะ ต้อง ซื้อ เสื้อ ไป ผาก พ่อ

ก่อน

ตาม ร้าน ขาย ของ มี คน มาก จริง

ทุก ร้าน มี คน มาก

บาง ร้าน ก็ มี มาก กว่า ลีบ คน

บาง คน มา ซื้อ ของ บาง คน มา ดู ของ

บาง คน ก็ เพื่อน ชวน มา

บน ทาง เดิน หน้า ร้าน คน เดิน ส่วน กัน

ชวักไขว่ ไป หมด



บน ถนน ก็ มี รถ วิ่ง ส่วน กัน  
ฉัน คิด ว่า ถ้า ร้าน เหล่า นี้ อยู่ ใน ส่วน  
คง ขาย ของ ไม่ ได้ มาก อย่าง ที่ นี้  
ใน ส่วน คน น้อย ไป มา ก็ ลำ บาก ด้วย



## เที่ยว ตลาด

เมื่อ ออก จาก บ้าน ชาย ของ แล้ว เรา ข้าม  
ถนน มา ที่ ตลาด ใหญ่

หน้า ตลาด มี ผลไม้ วาง ขาย เต็ม ไป หมด  
มี ชมพู่ แก้ม แหม่ม มี ส้ม แสงจันทร์ และ ส้มโอ  
ลูก โต โต

แม่ บอก ว่า ผลไม้ เหล่านี้ มา จาก สวน ทั้ง  
ใกล้ และ ไกล

เดิน เข้า ไป ใน ตลาด มี ของ วาง ขาย เต็ม  
ไป หมด

ร้าน นั้น ชาย ผัก มี ถั่วงอก โหระพา ผักบุ้ง  
และ ผัก อื่น อื่น อีก หลาย อย่าง

ร้าน นั้น ชาย ปลา มี ปลาช่อน ปลาดุก ปลาทู  
และ ปลากระพง



ร้าน นั้น ชาย กุ้ง มี ทั้ง กุ้ง ฝอย ตัว เล็ก  
เล็ก และ กุ้ง ใหญ่ ตัว โต โต

เมื่อ เรา ไป เทียว เมืองชล พ่อ บอก ว่า “ที่  
นี้ มี กุ้ง และ ปลา ทะเล มาก กิน ให้ อิ่ม นะ  
ลูก นะ”

เมือง ชล ตั้ง อยู่ บน ฝั่ง ทะเล

มี ปลา กะพง และ ปลา จะละเม็ด มาก

ปู ทะเล และ หอย นางรม ก็ มี มาก  
แม่ บอก ว่า ปลาช่อน และ ปลาดุก มี อยู่  
ใน แม่น้ำ ลำคลอง

แม่ ชื้อ ปลากระพง และ กุ้ง

แม่ แวะ ที่ ร้าน หอม กระเทียม ชื้อ หอม  
กระเทียม และ พริก แห้ง ด้วย

ออก จาก ตลาด แล้ว แม่ มา แวะ ที่ ร้าน  
ขาย ยา และ ชื้อ น้ำมัน ขวด เล็ก ขวด หนึ่ง

ใน ร้าน มี ราก ไม้ และ เปลือก ไม้ วาง  
อยู่ เต็ม

เจ้า ของ ร้าน บอกว่า มี คน เก็บ เปลือก  
ไม้ และ ราก ไม้ จาก บ่ า มา ขาย ให้ เสมอ

## มา เยี่ยม บ้า ที่ นา

ลุง บุญมี บอก ว่า “อยุธยา มี นา มาก เป็น  
เมือง ที่ ลาม ใน ภาค กลาง”

วัน นี้ แม่ พา พี่ชอบ และ ฉัน มา เยี่ยม บ้า  
ชั้น และ ลุง บุญมี ที่ อยุธยา

บ้า ชั้น และ ลุง บุญมี มี นา มาก

ลุง บุญมี ยัง เป็น ผู้ใหญ่บ้าน ด้วย

ปี นี้ บ้า ชั้น และ ลุง บุญมี ทำ นา ได้  
ข้าว ดี

รอบ รอบ บ้าน จะ มอง ไป ทาง ไหน ก็ เห็น  
แต่ ต้น ข้าว

หย่อม นี้ ลี เขียว แก่ หย่อม นั้น ลี เขียว

อ่อน หย่อม นั้น ลี เขียว ปน เหลือง นิด นิด

มอง ดู ราว กับ ใคร เอา พรอม มา ปลูก ไว้



ใน นา มี น้ำ ลึก ราว ศอก เศษ เศษ  
 และ ยัง ไม่ ท่วม คันนา  
 เรา จึง เดิน ตาม คันนา ได้ สบาย  
 บ้า บอก ว่า ใน นา มี ทั้ง กุ้งนาง และ  
 กุ้งฝอย

ปลาสลิด ปลาช่อน และ ปลาดุก ก็ มี  
 แต่ เวลา นี้ ตัว ยัง ไม่ ค่อย โต  
 ลุง บุญมี บอก ให้ เรา รู้ ด้วย ว่า  
 ภาค กลาง ทำ นา กัน มาก กว่า ภาค อื่น อื่น

ข้าว ได้ จาก ภาค นี้ มาก ที่สุด  
 บ้า ชื่น บอก ว่า “หนู อยาก รู้ อะไร ก็ รีบ  
 ตาม ลุง เสียบ เย็น นี้ ลุง จะ ไม่ อยู่”  
 พอ กิน ข้าว เย็น เสร็จ แล้ว ลุง บุญมี  
 ก็ รีบ แต่ง ตัว ไป ที่ โรงพัก ตำรวจ

เขา ขอ ให้ ลุง บุญมี ไป ช่วย จับ ผู้ร้าย ด้วย  
 บ้า ชื่น บอก ว่า  
 “ลุง บุญมี เป็น ผู้ใหญ่บ้าน ต้อง ช่วย ดู แล  
 ทุกข์ สุข ของ ชาวบ้าน  
 เวลา สำรวจ สำมะโนครัว นาย อำเภอ ก็ ขอ  
 ให้ ลุง บุญมี ช่วย”

เวลา ใกล้เคียง จะ ต้อง เสีย ภาษี ที่ ดิน ลุง  
 บุญมี ก็ เตือน ลุง บ้าน ให้ รู้  
 ลุง บ้าน รัก และ นับถือ ลุง บุญมี มาก  
 เพราะ ลุง เป็น คน ใจ ดี และ เอื้อเฟื้อ ด้วย

๕๖

ใคร มี เรื่อง เดือดร้อน จะบอก ลุง บุญมี ก็  
เต็ม ใจ พัง

ใคร เจ็บ ไข้ ไม่ สบาย ลุง บุญมี ก็ ไป  
เยี่ยม ถึง บ้าน





## วัน วิสาขบูชา

พ็ชชอบ ถาม แม่ ว่า “แม่ ชื้อ ดอกบัว มา ฝาก  
หนู หรือ เปลา จะ”

วัน นี เดือน ทก ขัน ลีบ ห้า คำ เป็น วัน  
วิสาขบูชา

พ่อ บอก ว่า วัน วิสาขบูชา เป็น วัน สำคัญ  
วัน หนึ่ง ใน พระพุทธศาสนา

พระพุทธเจ้า ประสูติ ตรัสรู้ และ ปรีณิพพาน ใน  
วัน ขัน ลีบ ห้า คำ เดือน ทก

พวก เเรา ที ถือ ศาสนา พุทธ จึง นำ ดอกไม้  
ธูป เทียน ไป บูชา ตาม วัด แล้ว เดิน เทียน  
รอบ ไบสถ์ หรือ วิหาร

พ่อ แม่ พ็ชชอบ และ ฉัน จะ ไป เดิน เทียน ที  
วัด ไกล ไกล บ้าน

เพื่อน ของ แม่ จะ มา ช่วย ฝ้า บ้าน ให้  
และ อยู่ เป็น เพื่อน น้องซุบ

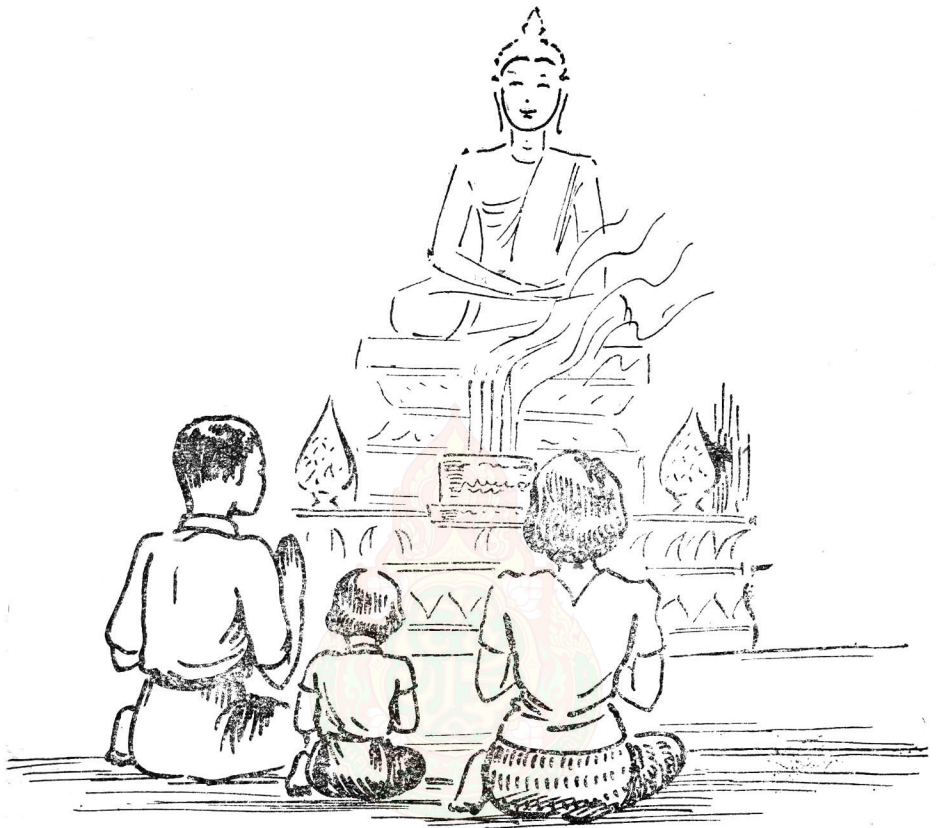
พอ เพื่อน ของ แม่ มา ถึง เรา ก็ แต่ง ตัว  
ฉัน เอง นึก ไว้ หลาย วัน แล้ว ว่า จะ ไล่  
กระโปรง ตัว ไหน ดี

ฉัน ไล่ กระโปรง สี ชมพู ดัด ลูกไม้ ขาว  
แม่ พึ่ง เย็บ กระโปรง ตัว นี้ ให้ และ ฉัน  
ไล่ ได้ พอ เหมาะ ที่เดียว

พี่ชอบ นุ่ง กางเกง สี ฟ้า และ ไล่ เสื้อ เซ็ด  
ขาว อย่าง เดียว กับ ที่ ไล่ ไป โรงเรียน ทุก วัน  
แต่ ไม่ได้ บัก ซื่อ โรงเรียน

พี่ชอบ คง ไม่ได้ เลือ ก เสื้อ ตัว สวย ที่ สุด  
ไล่ ใน คิน วัน นี้ อย่าง ฉัน ดอก

พอ ออก จาก บ้าน ประเดี๋ยวก ก็ ถึง วัด  
พอ เข้า มา ใน โบสถ์ ก็ เห็น คน นั่ง อยู่  
หลาย คน แล้ว



นุชา นั่ง อยู่ นั้น กับ พ่อ และ แม่ ของ เขา  
 อุทิศ กับ น้อง นิ่ง อยู่ ทาง ด้าน ไน้  
 พระ สมภาร กำลั้ง คุษ กับ ผู้ชาย ชาว บ้าน

สอง สาม คน

มี คน เข้า มา ใน โบสถ์ อีก หลาย คน

บ้าง มา คน เดียว บ้าง มา กับ เด็ก บ้าง

ก็ มา กับ เพื่อน

มี หลาย คน นำ ดอกไม้ ธูป เทียน มา ถวาย  
พระสงฆ์ ด้วย

บาง คน ก็ นำ มา ถวาย หลาย ช่อ บาง  
คน ก็ นำ มา ถวาย เพียง ช่อ เดียว

พระประธาน องค์ ใหญ่ งาม มาก

พุ่ม ดอกไม้ ไซ้ ดอก บานไม่รู้โรย จัด สีขาว  
สลั บั สีแดง เป็น ลาย งดงาม

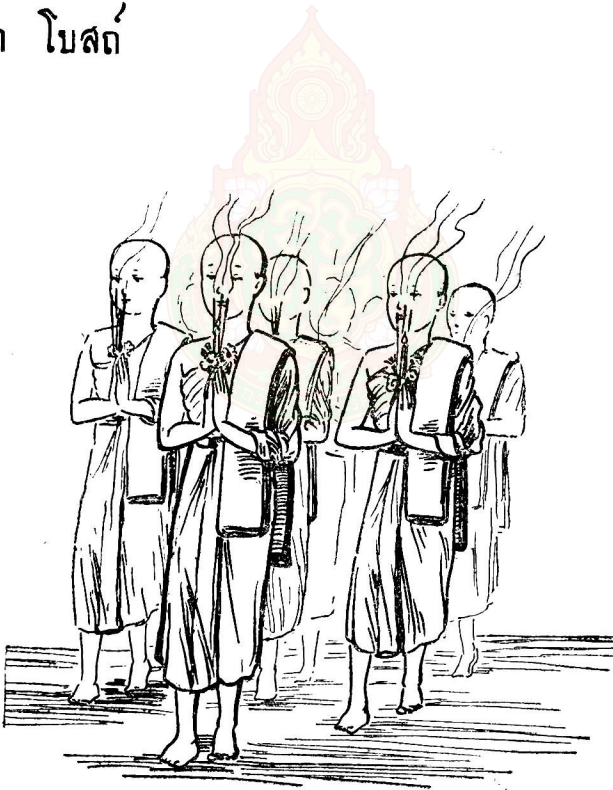
แจกัน ดอกไม้ มี ดอกบานบุรี ดอกช่อนกสีน  
และ ดอกสร้อยไก่

ต่อ มา อีก ไม่ ชำ้ พระ หัง วัด ก็ เข้า มา  
ใน โบสถ์

เมื่อ พระ มา พร้อม กัน แล้ว พระ ทุก องค์  
ยืน ชัน

พระ สมภาร จุด เทียน วิสาขะ พระ อื่น อื่น  
สวด ตาม

เมื่อ สวด บูชา วิสาขะ จบ แล้ว สมภาร นำ พระ  
ออก จาก โบสถ์



พระ ทุก องค์ จุด เทียน และ ธูป แล้ว เดิน  
เทียน เวียน รอบ โบสถ์ สาม รอบ

แสง เทียน จับ จีวร พระ แสง จันทร์ ก็  
ส่อง สว่าง

ใน คืน วัน เดียว กัน นี้ แหะ เมื่อ ๒๕๐๐  
ปี เศษ มา แล้ว พระพุทธเจ้า ของ เรา เสด็จ  
ปรินิพพาน

เมื่อ เดิน เทียน ครบ สาม รอบ แล้ว พระ  
พัก ที่ ศาลา และ ฉ่น น้ำ

พวก เรา และ ทุก ทุก คน ใน โบสถ์ สวด บูชา  
วิสาขะ

เรา มิ ได้ สวด เป็น บาลี เหมือน กับ ที่ พระ  
สวด แต่ สวด เป็น ภาษา ไทย ระลึก ถึง พระคุณ  
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เมื่อ บุษบา เสร็จ แล้ว ก็ ออก จาก ไบรด์ มา  
จุด ธูป เทียน

อุทิศ และ นุชา ชวน พ่อ และ แม่ ของ เขา  
มา ยืน ใกล้ พวก เรา จะ ได้ เดิน เทียน  
ด้วยกัน

พ่อ บอก ว่า ขณะที่ เดิน เทียน จะ ต้อง ไม่  
คุย กัน และ ให้ นึก ถึง คุณ พระ ด้วย

รอบ ที่ หนึ่ง ให้ นึก ถึง พระคุณ ของ  
พระพุทธรเจ้า

รอบ ที่ สอง ให้ นึก ถึง พระคุณ ของ  
พระธรรม

รอบ ที่ สาม ให้ นึก ถึง พระคุณ ของ  
พระสงฆ์

พี่ชอบ นุชา และ จัน ไม่ คุย กัน เลย

กลิ่น ดอกไม้ กลิ่น ธูป เทียน หอม เย็น ชื่น ใจ

เมื่อ เวียน ครบ สาม รอบ แล้ว เรา นำ รูป  
เทียน และ ดอกไม้ บั๊กไว้ ที่ พระเจดีย์ หน้า โบสถ์  
พ่อ แม่ พี่ชบ และ ฉัน จะ ต้อง รีบ กลับ  
จึง ขึ้น ไป กราบ พระ ใน โบสถ์ แล้ว เดิน  
กลับ บ้าน

หน้า ๑ พ่อ แม่ และ ตัว ฉัน ชื่อ อายุ เจ็ด ขวบ มี  
พี่ชาย คน หนึ่ง น้องชาย ด้วย เรา อยู่ใน  
บ้าน เดียว กัน เอง ส่วน ที่

หน้า ๒ ต้นไม้ หลาย อย่าง มะม่วง ส้ม มะพร้าว  
ฝรั่ง ก็ กิน เก่า กว่า สาม ไป โรงเรียน  
เรียน ชั้น ประถม เก่ง

หน้า ๓ เขียน หนังสือ ได้ ช่วย นับ ยัง สอน ให้  
ฉัน อ่าน ออก หหมด ทุก เล่ม ลี อ่อน สอง  
เข้า แก่ ชอบ ดู รูปภาพ ขอ



หน้า ๔ เวลา จะ บอก ว่า เล็ก กวน ครู

หน้า ๕ ทำ งาน นักเรียน หญิง ทั้ง นั้น มัธยม หก

หน้า ๖ โต โต อะไร แปลก สมุดพก

หน้า ๗ ไร่ วงกลม สีเหลือง เต็ม เลข ใกล้เคียง  
เข้า เล็ก แล้ว ตรวจ กลับ ปอก ตู เมื่อ ถึง  
ผลไม้

หน้า ๘ กลางวัน ว่าง เลข กวาด เช็ด ซัก เสื้อผ้า  
ตลาด ชื้อ กับข้าว ขาย แม่ค้า

หน้า ๙ ตือ ต้องการ จน หยิบ คราว อยาก ปล่อย  
อด สงสาร

หน้า ๑๐ เอง ไล่ เลื้อ กระจดุม หัว รongเท้า แต่ เอ็นดู

หน้า ๑๑ ยอม ใคร ยิ้ม ชม ลูก

หน้า ๑๒ สะอาด ช้ง เฉอะแฉะ การะเวก หน้า ล้า หอม  
ชน

หน้า ๑๓ ประตู บาน อุดอู่ จัด รก รุงรัง สะดุด หกหลัม  
รับ ไต่ เก้าอี่ ปั้นป้าย ปลอดกัย

หน้า ๑๔ แดด ร้อน ฝน ตก เปี้ยก

หน้า ๑๕ อาหาร ละ ส้าม มื่อ ข้าว เนื้อ ไข่ ผัก ผลไม้  
ก่อน ปลา

หน้า ๑๖ แกง ผัด ขนม ล้าง มื่อ แมลง ตอม ชาม  
พร้อม

หน้า ๑๗ เต็บโต ชื้อ

หน้า ๑๘ คุย เรื่อง นี้ หาก หัวเราะ นิทาน ฟัง ทูต  
ขบขัน

หน้า ๑๙ ช้อน เกิด เร็วก พระเจ้า แผ่นดิน เลียง ฆ่า  
ตาย ไล่ วัง ตา ยาย ป่า ฟัน ตัด ดำ หุง  
ตาก

หน้า ๒๐ ไก่ ผุง สงสาร ตก ตาม ดิน คอย ต่อ

หน้า ๒๑ เห็น น่ารัก เรือน หา พบ รุง ชน แบก หาบ

หน้า ๒๒ แอบ กรวด เสียใจ กอด เท้า

หน้า ๒๓ อื่น สาย เคย มั่ง

หน้า ๒๔ บิด ละออง หมด จริง

หน้า ๒๕ แมงลัก ถ้างอก จิน น้ายา จาน ช้อน บน ลง

หน้า ๒๗ กระเทียม ร้าน ช้าง

หน้า ๒๘ เสื้อ ผ้า สอง กลาย ที่เดียว

หน้า ๒๙ ขาด นอก เย็บ ทอ เมืองไทย ชิน ผ้าด้าย

หน้า ๓๐ หนา ทน

หน้า ๓๑ ลีบ ห้า เก้า ชน ปล้า เตะ

หน้า ๓๒ เสมอ

หน้า ๓๔ ไหน เข้า ถลอก ดู บัง ตอบ โทษ ยืน

หน้า ๓๕ ห่าง ค่อย

หน้า ๓๖ หัด ร้องเพลง แรก

หน้า ๓๗ ครึ่ง อนุบาล ฮวด ลูกตา

หน้า ๓๘ จำ วิทย์

๖๘

หน้า ๓๙ รักษา ตะกร้า เกล็ดน

หน้า ๔๐ การโรง เปลือก เขา

หน้า ๔๑ เจียบ

หน้า ๔๒ ชน มอญ ตี จับ ตักตา วาง

หน้า ๔๓ รอบ

หน้า ๔๔ วง แทน เหว พลัง ร่ม หมา แวะ

หน้า ๔๕ เจ็ด

หน้า ๔๖ บะหมี่ เครื่องเรือน ซักกรีด ดอกไม้ กุหลาบ  
ชมพู แดง เหลือง ก้าว

หน้า ๔๗ รถไฟ รถยนต์

หน้า ๔๘ ขวักไขว่

หน้า ๔๙ หม่อม แสง ส้มโอ เหล่านี้ โหระพา

ปลาช่อน ปลาตุก ปลาหู ปลากระพง

หน้า ๕๑ ฝอย อิ่ม จะละเม็ด

หน้า ๕๒ ปูทะเล นางรม กุ้ง หอม กระเทียม พริกแห้ง  
ผิง ขวด

หน้า ๕๓ เยี่ยม บ้า นา เมือง ภาค หย่อม ลีเขียว แก่  
ปน นิด พรหม ปู

หน้า ๕๔ ท่วม คัน ปลาสลิด

หน้า ๕๕ พัก ตำรวจ จับ ชาวบ้าน สำรวจ สำมะโนครัว  
ภาษี ดิน เตือน ถือ ไข่เพื่อ

หน้า ๕๖ เดือด วิสาขบูชา ดอกบัว ผาก หัว สำคัญ  
พระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้า ประสูติ ตรัสรู้  
ปรินิพพาน ไบสถ์ วิหาร

หน้า ๕๗ เผ้า แต่งตัว ลีชมพู ดิด ชาว เหมาะ พึ่ง  
เย็บ นุ่ง กากี เซ็ด บัก

หน้า ๕๘ พระสมภาร

หน้า ๖๐ พระสงฆ์ ถวาย ช่อ บานไม่รู้โรย จัด สลับ

พระประธาน องค์ พุ่ม ลาย

งดงาม แจกัณ บานบุรี ช่อนกลีน สร้อยไก่อ

หน้า ๖๑ ยืน จุด อื่น สวด จบ รอบ แสง จีวร จันทร

ส่อง สว่าง เสด็จ แปล ภาษาไทย ระลึก

พระธรรม พระสงฆ์

หน้า ๖๓ ขณะ นึก

หน้า ๖๔ กราบ







องค์การตำมกุศลกา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ตรัสภา  
นายกำจร สัตถกุล ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

๓๐, เมษายน ๒๕๐๑